

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Στην Travelife ζητάμε από τα ξενοδοχεία μας να εξετάσουν τα εξής:

- Από πού προέρχεται το νερό τους
- Ποιες είναι οι χρήσεις του νερού τους
- Πόσο νερό καταναλώνουν
- Με ποιο τρόπο απορρίπτονται τα λύματα τους

Θα ασχοληθούμε με καθένα από αυτά τα θέματα αργότερα σε αυτό το έγγραφο, αλλά αρχικά μπορεί να σας φανεί χρήσιμο να μάθετε πρώτα γιατί η καλή διαχείριση του νερού είναι τόσο σημαντική.

ΤΟ ΝΕΡΟ ΩΣ ΠΟΡΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Παρόλο που το νερό αποτελεί έναν φυσικό και ανανεώσιμο πόρο, υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους θεωρείται πολύτιμο, αλλά και ως ένας πιθανός περιβαλλοντικός κίνδυνος. Ακολουθούν μερικοί από τους κύριους λόγους για τους οποίους η διαχείριση των υδάτων αποτελεί ένα τόσο σημαντικό μέρος της αειφορίας:

Αύξηση του πληθυσμού: Σε πολλά μέρη του κόσμου, η παροχή νερού δεν μπορεί να ανταποκριθεί στην ταχεία αύξηση του πληθυσμού.

Αστική επέκταση: Η διαρκής αύξηση του πληθυσμού στα αστικά κέντρα, έχει φέρει εκατομμύρια ανθρώπους να ζουν σε περιοχές που ανέκαθεν είχαν χαμηλές βροχοπτώσεις, όπως οι έρημοι και άλλες ξηρές ζώνες. Η ανάγκη παροχής νερού σε αυτές τις πόλεις και κωμοπόλεις δημιουργεί σημαντικό περιβαλλοντικό κόστος.

Κλιματικά συμβάντα: Η ξηρασία μπορεί να επηρεάσει τις περισσότερες περιοχές του πλανήτη, κάποιες φορές για εξαιρετικά παρατεταμένες περιόδους και μερικές φορές ακόμα και σε περιοχές που έχουν συνήθως αρκετές βροχοπτώσεις. Από την άλλη πλευρά, οι πλημμύρες μπορεί να οδηγήσουν σε μόλυνση του πόσιμου νερού.

Χρήση ενέργειας: Η παροχή νερού στον πληθυσμό εμπεριέχει πάντα ένα ενεργειακό κόστος καθώς απαιτεί εξοπλισμό και διαδικασίες, όπως οι αντλίες και τα συστήματα καθαρισμού. Μερικές φορές αυτό το κόστος ενέργειας μπορεί να είναι πολύ υψηλό.

Ρύπανση: Τα υγρά απόβλητα περιέχουν χημικά και οι αποχετεύσεις μπορούν να μολύνουν τα υδατικά αποθέματα. Κάτι τέτοιο μπορεί να μειώσει την πρόσβαση σε ασφαλές νερό για ανθρώπους, ζωικό κεφάλαιο και άγρια ζωή, καθώς και να προκαλέσει βλάβη στα οικοσυστήματα.

Βιοποικιλότητα και διάβρωση: Η απόληψη νερού και η διάθεση λυμάτων μπορούν να διακόψουν τις φυσικές ροές του περιβάλλοντος, συχνά με μακροχρόνιες επιπτώσεις σε θέματα όπως η διάβρωση του εδάφους και η βιοποικιλότητα.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ;

Η πιστοποίηση της Travelife βοηθά την επιχείρησή σας να βελτιώσει τη διαχείριση του νερού σας εστιάζοντας σε τρεις τομείς:

1. Μείωση της ποσότητας νερού που καταναλώνει η επιχείρησή σας
2. Μείωση της ποσότητας επιβλαβών ουσιών στα λύματά σας (αυτό καλύπτεται στον λεπτομερή οδηγό για τις επικίνδυνες ουσίες)
3. Υπεύθυνη διαχείριση των υγρών αποβλήτων σας

Παρέχουμε εργαλεία και κατάλληλο υποστηρικτικό υλικό για να σας βοηθήσουμε. Σας ενθαρρύνουμε να τα χρησιμοποιήσετε και να τα μοιραστείτε με το προσωπικό σας. Το καλύτερο είναι ότι μειώνοντας την κατανάλωση νερού θα μειώσετε και το λειτουργικό κόστος της επιχείρησή σας, τόσο από το νερό όσο και από την κατανάλωση ενέργειας.

ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΠΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΝΕΤΕ

Θα πρέπει να καταγράψετε από πού προέρχεται **όλο** το νερό που χρησιμοποιείτε, τον τρόπο με τον οποίο παρακολουθείτε την κατανάλωση σας και τη μονάδα μέτρησης που χρησιμοποιείτε. Για παράδειγμα, η τροφοδοσία σας σε νερό μπορεί να προέρχεται από μια τοπική εταιρεία ύδρευσης, να παρακολουθείτε την κατανάλωση από τον μηνιαίο λογαριασμό νερού και να την μετράτε σε κυβικά μέτρα ή λίτρα. Μπορεί όμως να προμηθεύστε το νερό από ένα πηγάδι ή γεώτρηση εντός της ιδιοκτησίας σας, να παρακολουθείτε την κατανάλωσή σας με τη χρήση ενός υδρομέτρου και να τη μετράτε σε κυβικά πόδια ή γαλόνια. Κατωτέρω αναφέρονται μερικοί από τους πιο συνηθισμένους τρόπους με τους οποίους τα τουριστικά καταλύματα καλύπτουν τις ανάγκες τους σε νερό.

Νερό δικτύου: Το νερό αυτό συνήθως προέρχεται από μια δημόσια ή ιδιωτική εταιρεία στον προορισμό σας και φθάνει στις εγκαταστάσεις σας μέσω δικτύου. Υπάρχει σχεδόν πάντα ένα υδρομετρητής τοπικά που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το προσωπικό σας ανά πάσα στιγμή για την καταγραφή της χρήσης νερού, αλλιώς αυτή θα αναγράφεται στους τακτικούς λογαριασμούς.

Πηγάδια νερού: Αυτές οι παροχές βρίσκονται συνήθως εντός του οικοπέδου των εγκαταστάσεων και μεταφέρουν το νερό απ' ευθείας προς χρήση με σωληνώσεις. Σε πολλές περιπτώσεις όμως, το νερό χρειάζεται να περάσει πρώτα από κάποιο φίλτρο ή επεξεργασία καθαρισμού ώστε να καταστεί ασφαλές για κατανάλωση. Η επιχείρηση είναι υπεύθυνη για τη σωστή συντήρηση αυτών των παροχών, τη χρήση τους στο πλαίσιο των απαραίτητων αδειών ή εγκρίσεων και τη συμμόρφωση με όλη τη σχετική νομοθεσία. Πρέπει επίσης να διασφαλίζετε ότι η χρήση τους δεν παρεμποδίζει τις φυσικές ροές των υδάτων ή τη διαθεσιμότητα του νερού στον προορισμό σας.

Γεωτρήσεις νερού: Αυτές είναι παρόμοιες με τα πηγάδια, με τη διαφορά ότι η τρύπα που ανοίγεται προς τα υπόγεια υδατικά αποθέματα στο σημείο πρόσβασης είναι γενικά μικρότερη.

Ανακυκλωμένο γκρίζο νερό: Πρόκειται για υγρά απόβλητα από πηγές όπως νιπτήρες, ντους και πλυντήρια που συλλέγονται, επεξεργάζονται και στη συνέχεια επαναχρησιμοποιούνται για σκοπούς όπως η πλήρωση στα καζανάκια ή η άρδευση. Συνήθως μια επιχείρηση επενδύει στο δικό της σύστημα γκρίζου νερού, καθώς η δαπάνη αυτή αποσβένεται με την πάροδο του χρόνου.

Ανακυκλωμένο νερό βροχοπτώσεων: Πρόκειται για τη διευθέτηση των αγωγών ομβρίων ή των υδρορροών στέγης σε μια δεξαμενή όπου το νερό μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί. Ο τρόπος για να γίνει κάτι τέτοιο μπορεί να είναι πολύ απλό, όπως η εκτροπή της αποστράγγισης μιας οροφής σε ένα μεγάλο βαρέλι ώστε μέσω σωλήνων να ποτίζεται ένας κήπος ή να πλένονται κάποια αυτοκίνητα. Μπορεί όμως να είναι πιο περίπλοκος, εκτρέποντας το νερό σε ένα σύστημα επεξεργασίας και στη συνέχεια διοχετεύοντάς το πίσω στις εγκαταστάσεις για πιο γενική χρήση. Σε κάποιες χώρες πιθανώς να απαιτείται άδεια για την εκτροπή του νερού της βροχής.

Αφαλάτωση: Αυτή η επεξεργασία αναφέρεται στην αφαίρεση αλατιού και άλλων ακαθαρσιών από το θαλασσινό νερό για να καταστεί κατάλληλο για γενική χρήση ή/και για πόση. Τα περισσότερα συστήματα αφαλάτωσης χρησιμοποιούν τη μέθοδο της αντίστροφης όσμωσης, η οποία επιτρέπει στα μόρια του νερού να διέλθουν από μια πολύ λεπτή μεμβράνη, αλλά εμποδίζει να συμβεί το ίδιο με τα μεγαλύτερα μόρια του αλατιού. Αυτά τα συστήματα μπορεί να χρησιμοποιούν πολλή ενέργεια. Επίσης, το υπόλειμμα από τη διαδικασία αφαλάτωσης έχει μεγάλη περιεκτικότητα σε αλάτι και για αυτό πρέπει να απορρίπτεται με ασφαλή τρόπο ώστε να αποφεύγεται η περιβαλλοντική ζημιά. Συχνά απαιτούνται συγκεκριμένες άδειες ή/και εγκρίσεις για τη λειτουργία ενός συστήματος αφαλάτωσης.

Συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς για την προμήθεια νερού

Θα πρέπει να αποδείξετε ότι γνωρίζετε και τηρείτε τους τοπικούς, εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς που ισχύουν σε σχέση με την προμήθεια του νερού και ότι η κατανάλωσή σας δεν παρεμβαίνει στις φυσικές ροές ή περιορίζει την πρόσβαση σε νερό για την κοινότητά σας.

ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΝΕΡΟΥ

Η Travelife απαιτεί να καταγράψετε τη συνολική ποσότητα νερού που χρησιμοποιείτε είτε σε κυβικά μέτρα (m³) είτε σε λίτρα (L). Αυτό θα πρέπει να γίνεται σε τακτική βάση και για την ίδια χρονική περίοδο, όπως μια φορά την εβδομάδα ή μια φορά το μήνα. Το πόσο συχνά θα κάνετε αυτή την καταγραφή θα εξαρτηθεί από διάφορους παράγοντες, όπως το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των εγκαταστάσεών σας. Ωστόσο, για να έχετε την πιστοποίηση της Travelife, θα πρέπει να ενημερώνετε τα αρχεία σας τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Έχουμε δημιουργήσει ένα σχετικό αρχείο-υπόδειγμα, ήτοι «αναφορά διαχείρισης ύδατος», που περιλαμβάνει όλους τους απαραίτητους τύπους και είναι διαθέσιμο στη Ζώνη Μέλους.

Εάν κάποιο μέρος ή όλο το νερό που καταναλώνετε μετριέται σε άλλη μονάδα, όπως τα κυβικά πόδια ή τα γαλόνια, θα πρέπει να το μετατρέψετε σε κυβικά μέτρα ή λίτρα, προτού καταγράψετε τη συνολική ποσότητα που χρησιμοποιήσατε. Μπορείτε να βρείτε διάφορα εργαλεία μετατροπής στο διαδίκτυο ή να χρησιμοποιήσετε τον πίνακα μετατροπής που παρέχεται από την Travelife στο προαναφερθέν υπόδειγμα.

Πρέπει να καταγράφετε τη συνολική καταναλισκόμενη ποσότητα νερού καθώς και την ποσότητα που αντιστοιχεί σε κάθε επισκέπτη ανά διανυκτέρευση. Μπορείτε να υπολογίσετε αυτόν τον δείκτη διαιρώντας το συνολικό νερό που χρησιμοποιήσατε κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονική περιόδου με τις συνολικές ατομο-διανυκτερεύσεις σας κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (δηλ. τον πραγματικό αριθμό των επισκεπτών που είχατε και όχι τη συνολική δυνατή πληρότητα). Για παράδειγμα, εάν καταναλώσατε 3.000 m³ τον Αύγουστο και ο συνολικός αριθμός των ατόμων που φιλοξενήθηκαν συνολικά τον μήνα αυτό ήταν 300, ο υπολογισμός θα είναι:

Το σύνολο του νερού που χρησιμοποιήθηκε τον Αύγουστο: 3.000m³ ÷ 300 ατομο-διανυκτερεύσεις = 10m³ μέση κατανάλωση νερού ανά διανυκτέρευση επισκέπτη (για τον συγκεκριμένο μήνα)

Έχουμε εισάγει κατάλληλους τύπους στο υπόδειγμα αναφοράς ύδατος ώστε αυτός ο δείκτης να υπολογίζεται αυτόματα για εσάς, αλλά πρέπει να γνωρίζετε ότι αν εισάγετε στήλες ή σειρές σε αυτό το αρχείο, είναι πιθανό οι συγκεκριμένοι τύποι να σταματήσουν να λειτουργούν.

ΤΑ ΥΓΡΑ ΣΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Θα πρέπει να καταγράφετε τις πηγές όλων των υγρών αποβλήτων που παράγει η επιχείρησή σας, πώς τα απορρίπτετε ή/και τα επεξεργάζεστε και ποιος ο τελικός τους αποδέκτης. Οι κύριοι τύποι υγρών αποβλήτων που παράγουν τα τουριστικά καταλύματα είναι:

Ακάθαρτα λύματα (black water): Αυτά προέρχονται από τουαλέτες (αποχέτευση), νεροχύτες κουζίνας και πλυντήρια πιάτων. Αυτό τα λύματα συνήθως καταλήγουν στον δημόσιο αποχετευτικό αγωγό ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις εντός της έκτασης του καταλύματος, π.χ. σε μια σηπτική δεξαμενή ή μονάδα βιολογικής επεξεργασίας. Επίσης, στις κουζίνες εστιατορίων εγκαθίστανται συνήθως παγίδες λίπους για να φιλτράρουν τα λίπη και τα έλαια από τα λύματα πριν φτάσουν στο δημόσιο αποχετευτικό σύστημα ή τις εγκαταστάσεις που διαχειρίζονται τα λύματα..

Γκρίζο νερό: Πρόκειται για χρησιμοποιημένο νερό που δεν περιέχει λύματα από αποχέτευση. Προέρχεται από σημεία όπως οι λεκάνες χεριών, τα ντους και τα πλυντήρια ρούχων. Με κατάλληλη επεξεργασία μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί για άρδευση και ξεπλύματα τουαλέτας. Εάν όχι, συνήθως οδηγείται στο αποχετευτικό δίκτυο ή στις αντίστοιχες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων του καταλύματος.

Όμβρια ύδατα: Πρόκειται για το νερό που τρέχει από τις στέγες ή/και τις εξωτερικές επιφάνειες του καταλύματος, όπως τα μονοπάτια και οι δρόμοι, κατά τη διάρκεια βροχοπτώσεων ή χιονοπτώσεων. Συλλέγεται κυρίως με υδρορροές και σωλήνες που οδηγούν σε κάποιο αποστραγγιστικό δίκτυο. Συνήθως, τα δίκτυα αυτά οδηγούν το νερό στον πλησιέστερο φυσικό αποδέκτη (ποτάμι, ρέμα, λίμνη κ.λπ.) και μερικές φορές αναφέρονται ως συστήματα αποχέτευσης ομβρίων υδάτων. Κάποια καταλύματα συλλέγουν το νερό αυτό και το διοχετεύουν σε διάφορες χρήσεις, όπως η άρδευση.

Συμμόρφωση με τους νόμους και κανονισμούς για τα αστικά υγρά απόβλητα

Θα πρέπει να αποδεικνύετε ότι γνωρίζετε και τηρείτε τους τοπικούς, εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς που ισχύουν για τη διάθεση και διαχείριση των λυμάτων σας και ότι αυτά δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον, παρεμποδίζουν τις φυσικές ροές ή θέτουν σε κίνδυνο την κοινότητά σας.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΣΚΟΠΩΝ

Μόλις έχετε αρχεία για το πόσο νερό καταναλώνετε, θα πρέπει να ορίσετε στόχους και σκοπούς για να μειώσετε την κατανάλωσή σας.

Οι στόχοι είναι συνήθως αριθμητικοί, πρέπει να μετρώνται σε σχέση με ένα σημείο εκκίνησης και να έχουν συγκεκριμένη χρονική προθεσμία. Ιδανικά, θα πρέπει να έχετε τουλάχιστον έναν βραχυπρόθεσμο και έναν μακροπρόθεσμο στόχο. Ορίστε μερικά παραδείγματα:

Μειώστε την κατανάλωση νερού από 0,7m³ ανά ατομο-διανυκτέρευση σε 0,55m³ ανά ατομο-διανυκτέρευση μέχρι το τέλος του 2020.

Μειώστε στο ήμισυ την τρέχουσα κατανάλωση νερού σε 0,35m³ ανά ατομο-διανυκτέρευση μέχρι το τέλος του 2030.

Οι σκοποί μπορούν να περιλαμβάνουν αριθμούς, αλλά συνήθως αφορούν έργα ή ενέργειες. Πρέπει ακόμα να γνωρίζετε την αφετηρία σας, να έχετε μια προθεσμία και να είστε συγκεκριμένοι, ώστε να είναι εύκολο να ελέγξετε αν τους πετύχατε. Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν ένα μείγμα βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων σχεδίων. Ορίστε μερικά παραδείγματα:

Εγκατάσταση αισθητήρων υγρασίας εδάφους σε όλα τα συστήματα άρδευσης μέχρι το τέλος του 2020.

Κάλυψη του 60% των αναγκών της μονάδας σε νερό από ανακυκλωμένο γκρίζο νερό έως το 2030.

Οι στόχοι και οι σκοποί σας πρέπει να είναι:

- ✓ **Συγκεκριμένοι** και απλοί ώστε να μπορούν να γίνουν κατανοητοί από τον καθένα.
- ✓ **Εύκολο να μετρηθούν** ώστε να μπορείτε να δείτε καθαρά αν έχουν επιτευχθεί.
- ✓ **Σχετικοί και εφικτοί**. Για παράδειγμα, δεν έχει νόημα να ορίσετε ένα στόχο που δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα να εφαρμόσετε ή να αναλώσετε χρόνο σε ένα τομέα όπου δεν θα επιτευχθεί σημαντική βελτίωση.
- ✓ **Με προθεσμία**. Αυτό θα βοηθήσει στο να μείνουν όλοι εντός χρονοδιαγράμματος.

ΚΑΝΤΕ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Τα τρία κύρια πράγματα που μπορείτε να κάνετε για να βελτιώσετε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη διαχείριση του νερού σας είναι:

1. Η μείωση της ποσότητας του νερού που καταναλώνει η επιχείρησή σας
2. Η μείωση της ποσότητας επιβλαβών ουσιών που περιέχονται στα λύματα σας (αυτό καλύπτεται από τον οδηγό για τις επικίνδυνες ουσίες)
3. Η υπεύθυνη διαχείριση των υγρών αποβλήτων σας

Υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορείτε να κάνετε με μηδενικό ή χαμηλό κόστος, τα οποία όμως είναι πολύ αποτελεσματικά. Κατωτέρω σας δίνουμε κάποιες πρώτες ιδέες για να ξεκινήσετε.

ΓΡΗΓΟΡΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Όλες είναι είτε χαμηλού/μηδενικού κόστους, είτε απαιτούν μικρή προσπάθεια.

Δωμάτια επισκεπτών

- Εφαρμόστε ένα πρόγραμμα επαναχρησιμοποίησης πετσετών και κλινοσκεπασμάτων και ελέγξτε τακτικά ότι το προσωπικό της οροφοκομίας το τηρεί.
- Εξετάστε το ενδεχόμενο να αλλάζετε πετσέτες και σεντόνια μόνο κάθε τέσσερις ημέρες κατά τη διάρκεια της διαμονής των επισκεπτών. Εάν ανησυχείτε για πιθανά παράπονα, μπορείτε απλά να τους ενημερώνετε ότι μπορούν να ζητήσουν νέες πετσέτες ή αλλαγή σεντονιών όποτε το επιθυμούν.
- Ελέγξτε μήπως τοποθετείτε περισσότερες πετσέτες στα δωμάτια από όσες χρειάζεται. Βάλτε τόσες πετσέτες όσες και η μέγιστη χωρητικότητα του δωματίου σε επισκέπτες και ενημερώστε τους ότι αν θελήσουν μπορούν να ζητήσουν περισσότερες ή αφήστε μερικές επιπλέον πετσέτες σε διαφορετικό σημείο του δωματίου (π.χ. στη ντουλάπα), ώστε να είναι εύκολο για το προσωπικό καθαριότητας να διαπιστώσει αν έχουν χρησιμοποιηθεί και επομένως να μην αντικατασταθούν άσκοπα.
- Προσθέστε στη λίστα ελέγχου (check-list) της οροφοκομίας τον τακτικό έλεγχο των τουαλετών για τυχόν διαρροές και εφαρμόστε ένα σύστημα ειδοποίησης για να είστε σίγουροι ότι αυτές αναφέρονται άμεσα στη συντήρηση.
- Βάλτε ενημερώσεις στα δωμάτια επισκεπτών υπενθυμίζοντας τους τρόπους που μπορούν να εξοικονομήσουν νερό.

Προειδοποίηση!

Προγράμματα επαναχρησιμοποίησης πετσετών και λινών

Ένα από τα πιο συνηθισμένα προβλήματα που διαπιστώνουμε είναι ότι πολλά ξενοδοχεία δεν ακολουθούν το δικό τους πρόγραμμα επαναχρησιμοποίησης. Το πλύσιμο αντικειμένων, χωρίς να χρειάζεται, δεν αποτελεί μόνο σπατάλη χρημάτων και χρόνου απασχόλησης του προσωπικού σας, αλλά έχει και σημαντικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο από την κατανάλωση ενέργειας, νερού και χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στα πλυντήρια. Μερικές φορές η ανώτερη διοίκηση μπορεί να μη γνωρίζει καν ότι η εν λόγω πολιτική δεν τηρείται εωσότου αυτό επισημανθεί από έναν ελεγκτή της Travelife.

Ενθαρρύνουμε όλα τα μέλη της Travelife να εφαρμόζουν ανάλογες διαδικασίες, τις οποίες και πρέπει να ελέγχουν τακτικά, για να εξασφαλίζουν ότι η επιθυμία των πελατών τους για επαναχρησιμοποίηση πετσετών και λινών γίνεται σεβαστή, και ότι δεν πλένονται καθαρά αντικείμενα.

Κεντρικές εγκαταστάσεις επισκεπτών

- Μήπως οι επισκέπτες χρησιμοποιούν περισσότερες πετσέτες από όσες χρειάζονται στο spa, στο γυμναστήριο ή στην πισίνα; Εάν υπάρχει προσωπικό στους χώρους αυτούς, θα μπορούσατε να δίνετε τις πετσέτες ατομικά, εάν πάλι όχι, θα μπορούσατε μέσω κατάλληλης σήμανσης να υπενθυμίζετε στους πελάτες σας τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την άσκοπη χρήση τους.
- Εάν παρέχετε έναν σωλήνα για να ξεπλένετε το αλάτι από τον εξοπλισμό καταδύσεων ή άλλα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται στις θαλάσσιες δραστηριότητες, εξετάστε αντ' αυτού τη χρήση μιας δεξαμενή, στην οποία θα βυθίζετε τα αντικείμενα αυτά και μόνο θα αναπληρώνετε όσο νερό απαιτείται. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζετε ότι θα απομακρυνθεί το αλάτι από τον εξοπλισμό, αλλά εξοικονομείτε σημαντική ποσότητα νερού.
- Εάν διαθέτετε εγκαταστάσεις σάουνας ή ατμόλουτρου, εξετάστε το πότε χρησιμοποιούνται. Ίσως να μπορείτε να τις απενεργοποιείτε πιο συχνά ή να μειώνετε τη θερμοκρασία λειτουργίας τους.
- Μήπως αφήνετε το τζακούζι να τρέχει όταν δεν το χρησιμοποιεί κανείς; Θα μπορούσατε να το κλείνετε κατά τις ώρες μη αιχμής ή απλά να διασφαλίσετε ότι οι επισκέπτες μπορούν να το ενεργοποιήσουν μόνοι τους.
- Ελέγχετε συχνά τις δεξαμενές για διαρροές, ειδικότερα τα κανάλια αποστράγγισης που μπορεί εύκολα να φράξουν από διάφορα αντικείμενα και να ξεχειλίσουν.
- Ελέγχετε τη στάθμη του νερού στις κολυμβητικές δεξαμενές. Εάν είναι πολύ χαμηλή τότε το νερό δεν μπορεί να ανακυκλωθεί πλήρως, και επομένως να καθαριστεί σωστά, αν είναι πολύ υψηλή ίσως χάνετε νερό από τις άκρες.

Άρδευση

- Κλείστε την άρδευση όταν βρέχει και ανοίξτε την μόνο όταν τα φυτά χρειάζονται ξανά νερό.
- Βεβαιωθείτε ότι όλο το νερό κατά την άρδευση πηγαίνει κατευθείαν στα φυτά και δεν κυλά στο σκυρόδεμα ή στην πλακόστρωση.
- Η άρδευση πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια της νύχτας ή πολύ νωρίς το πρωί.
- Βυθίστε τους σωλήνες άρδευσης λίγα εκατοστά κάτω από το έδαφος και στη συνέχεια κάντε ένα πρόγραμμα τακτικού ελέγχου για διαρροές και φραγές.
- Ελέγχετε τακτικά τα λάστιχα και τους σωλήνες ποτίσματος για διαρροές. Οι σύνδεσμοι σωληνώσεων με κακή εφαρμογή και οι φθαρμένες ροδέλες μπορούν επίσης να γίνουν αιτία απώλειας μεγάλων ποσοτήτων νερού.
- Αφιερώστε λίγο χρόνο για να μάθετε ακριβώς πόσο νερό χρειάζονται τα φυτά σας. Εκτός από τη συμβουλή ενός γεωπόνου, μπορείτε να αναζητήσετε αυτές τις πληροφορίες και στο διαδίκτυο. Πιθανότητα θα διαπιστώσετε ότι τα φυτά σας χρειάζονται λιγότερο νερό από όσο νομίζατε.
- Εκπαιδεύστε το εμπλεκόμενο προσωπικό στον εντοπισμό περιπτώσεων υπερ-άρδευσης και στις διορθωτικές ενέργειες που πρέπει να λαμβάνονται.

Γενικής φύσεως

- Βεβαιωθείτε ότι όλος ο εξοπλισμός και τα μηχανήματα (ψυγεία, κλιματιστικά κλπ.) περνούν από τακτική και σωστή συντήρηση, ώστε να διασφαλίζετε ότι λειτουργούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Όποτε χρειάζονται αντικατάσταση να αγοράζετε πάντα την πιο σύγχρονη και αποδοτική εναλλακτική λύση.
- Εκπαιδεύστε το προσωπικό σας να χρησιμοποιεί τον κάθε είδους εξοπλισμό με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο. Για παράδειγμα, σε ένα πλυντήριο ρούχων ή πιάτων μπορείτε να εξετάστε παράγοντες όπως το βέλτιστο φορτίο.
- Εάν στην περιοχή σας υπάρχουν περισσότεροι από ένας προμηθευτές νερού, ελέγξτε εάν έχετε ήδη επιλέξει ή μπορείτε να μεταβείτε σε αυτόν που φροντίζει περισσότερο για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων.

- Υπενθυμίζετε συχνά στο προσωπικό σας να κλείνει τις βρύσες όταν δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για περισσότερο από μερικά δευτερόλεπτα. Τα συνηθέστερα παραδείγματα τέτοιας σπατάλης είναι να τρέχει συνεχώς το νερό κατά το πλύσιμο των οχημάτων, της κουζίνας ή των χερών.
- Τοποθετήστε πινακίδες ή αυτοκόλλητα στις κουζίνες και στα αποδυτήρια προσωπικού που υπενθυμίζουν την σημασία της εξοικονόμησης του νερού και προτρέπουν τους εργαζόμενους να αναφέρουν τυχόν διαρροές που μπορεί να εντοπίσουν.
- Αναρτήστε μια ξεκάθαρη διαδικασία ανάποδης πλύσης (backwash) για τον καθαρισμό των φίλτρων της πισίνας και βεβαιωθείτε ότι όλα τα αρμόδια μέλη του προσωπικού εκπαιδεύονται επαρκώς ώστε να διασφαλίζεται ότι τα φίλτρα καθαρίζονται μόνο όταν απαιτείται και με αποτελεσματικό τρόπο. Η εξασφάλιση ότι η διαδικασία backwash είναι σωστή αποτελεί απαίτηση της Travelife.
- Οι επιθεωρητές μας βρίσκουν συχνά διαρροές σε μέρη που περνούν απαρατήρητα για παρατεταμένες περιόδους λόγω της δύσκολης ή κρυφής θέσης των σωληνώσεων. Εξετάστε το ενδεχόμενο να προσθέσετε έναν τακτικό έλεγχο σε σημεία όπως, κάτω από τους νιπτήρες και μέσα σε ντουλάπια και φρεάτια επίσκεψης. Οι διαρροές, εκτός από σπατάλη νερού, μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές ζημιές εάν δεν εντοπιστούν εγκαίρως και να οδηγήσουν σε δαπανηρές επισκευές και παράπονα πελατών.

Περιστατικό από επιθεώρηση

Ένα βραβευμένο με Travelife ξενοδοχείο στη Δομινικανή Δημοκρατία είχε ένα σοβαρό μακροχρόνιο πρόβλημα με κουνούπια στα δωμάτια επισκεπτών. Είχαν δοκιμάσει διάφορα μέτρα για να το αντιμετωπίσουν χωρίς όμως επιτυχία και λάμβαναν συχνά παράπονα από τους επισκέπτες. Κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου της Travelife, ο επιθεωρητής ανακάλυψε μια διαρροή μέσα σε ένα μικρό φρεάτιο επίσκεψης στο ταβάνι ενός δωματίου. Το λιμνάζον νερό είχε δημιουργήσει κατάλληλες συνθήκες για την αναπαραγωγή κουνουπιών που μέσω των αγωγών πήγαιναν στα άλλα δωμάτια. Μόλις αποκαταστάθηκε η διαρροή, τα κουνούπια εξαφανίστηκαν για τα καλά!

ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

- Εξετάστε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε ένα «υγρό κάλυμμα» πισίνας που όχι μόνο περιορίζει την απώλεια θερμότητας και την εξάτμιση του νερού αλλά μπορεί επίσης να μειώσει τον ρυθμό ανάλωσης των χημικών καθαριστικών της πισίνας.
- Τοποθετήστε φίλτρα μίξης αέρα (αεράτορες) και περιοριστές ροής σε όλα τα μπάνια για να μειώσετε τη ροή του νερού από τις βρύσες των νιπτήρων και τις κεφαλές των ντους. Είναι σημαντικό να έχετε τόσο μια διαδικασία όσο και ένα κονδύλι για τον τακτικό έλεγχο και την αντικατάστασή τους, καθώς τείνουν να διαβρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Λάβετε υπόψη σας ότι από τον δεύτερο έλεγχο και μετά, το πρότυπο της Travelife απαιτεί η ροή του νερού να είναι μικρότερη από 10 λίτρα ανά λεπτό στα ντους, 5 λίτρα ανά λεπτό στους νιπτήρες, 6,5 λίτρα ανά πλύση στις τουαλέτας και 2 λίτρα ανά πλύση στα ουρητήρια.
- Η εγκατάσταση μετρητών νερού σε συστήματα όπως τα αρδευτικά δίκτυα και οι πισίνες είναι ένας αξιόπιστος και οικονομικός τρόπος για τον έλεγχο των διαρροών. Αν καταγράφετε τακτικά τις καταναλώσεις σας και παρατηρήσετε μια ξαφνική αύξηση, είναι πολύ πιθανό να υπάρχει κάποια διαρροή, που έτσι θα διορθωθεί γρήγορα, αποτρέποντας την άσκοπη απώλεια νερού και ενδεχομένως μια πιο δαπανηρή επισκευή.

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ ΕΧΟΥΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΟΦΕΛΗ

- Εγκαταστήστε τεχνολογίες, όπως οι αισθητήρες κίνησης ή/και οι χρονοδιακόπτες, σε δωμάτια, κεντρικούς και εξωτερικούς χώρους για να εξασφαλίσετε ότι ο εξοπλισμός που καταναλώνει νερό χρησιμοποιείται μόνο όταν χρειάζεται. Κάντε διεξοδική έρευνα αγοράς όταν προμηθεύσετε τις καλύτερες λύσεις για την εγκατάστασή σας, ώστε να είστε βέβαιοι ότι επιλέγετε την πιο αποδοτική τεχνολογία που θα έχει την υψηλότερη επίδραση για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
- Αντικαταστήστε τον παλαιότερο εξοπλισμό με νέο, τελευταίας τεχνολογίας σε ότι έχει να κάνει με την αποδοτικότερη χρήση του νερού, και αναπτύξτε ένα σχέδιο και προϋπολογισμό ώστε να μπορείτε να κάνετε κάτι τέτοιο στο διηνεκές.
- Διερευνήστε τις διαθέσιμες επιλογές για επαναχρησιμοποίηση των υγρών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της της όποιας σχετικής νομοθεσίας και αδειοδότησης που ενδέχεται να χρειάζεται. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει απλές λύσεις, όπως η συλλογή των όμβριων υδάτων σε δεξαμενές και η χρήση τους για την πλύση

οχημάτων ή την άρδευση φυτών, ή πιο σύνθετες που θα αποσβεστούν με την πάροδο του χρόνου, όπως η εγκατάσταση ενός μόνιμου συστήματος ανακύκλωσης του γκρίζου νερού.

- Αφιερώστε χρόνο με τους αρχιτέκτονες και τους μηχανικούς για να αξιολογήσετε πλήρως την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων σε νέες κατασκευές και ανακατασκευές, ώστε να μπορείτε να αποκομίζετε σημαντικά περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη στο διηνεκές. Για παράδειγμα, ο χρόνος που χρειάζεται για να φτάσει το

ζεστό νερό στα μπάνια που απέχουν πολύ από μια πηγή θέρμανσης είναι μεγαλύτερος. Το αποτέλεσμα είναι ότι χάνεται σημαντική ποσότητα νερού καθώς οι επισκέπτες αφήνουν τη βρύση ή το ντους να τρέχει περιμένοντας το ζεστό νερό.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Η Travelife αναμένει από τα πιστοποιημένα της μέλη να είναι σ' έναν κύκλο συνεχούς βελτίωσης. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να ολοκληρώνετε τα παρακάτω βήματα τουλάχιστον μία φορά το χρόνο:

- Επαναξιολογήστε τις δραστηριότητές σας κάθε χρόνο ώστε να αναζητάτε διαρκώς τρόπους βελτίωσης της κατανάλωσης νερού.
- Χρησιμοποιήστε τα αρχεία κατανάλωσης για να συγκρίνετε τις επιδόσεις σας με τα προηγούμενα έτη.
- Επανεξετάστε την πρόδοό σας σε σχέση με την επίτευξη των στόχων και των σκοπών σας.
- Προτείνετε βελτιώσεις που θα πρέπει να γίνουν τον επόμενο χρόνο.
- Ορίστε νέους βραχυπρόθεσμους σκοπούς και στόχους.
- Συμπεριλάβετε τα ευρήματά σας σε μια ετήσια αναφορά που θα εξετάζεται και θα συζητείται από τα ανώτερα στελέχη της διοίκησης.
- Συμπεριλάβετε τα σημαντικά σημεία από τις ανωτέρω διαπιστώσεις στον ετήσιο δημόσιο απολογισμό αειφορίας. Αυτός συνήθως περιλαμβάνει την πρόδοό σας σε σχέση με τους τρέχοντες σκοπούς και στόχους, μαζί με τους όποιους νέους.

Η υδατική αξιολόγηση

Αυτή θα πρέπει να αξιολογεί όλους τους τομείς κατανάλωσης νερού που σχετίζονται με τις εγκαταστάσεις σας. Μεταξύ άλλων μπορεί να περιλαμβάνει:

Δωμάτια | Πισίνες και άλλες παροχές νερού | Πλυντήρια | Κουζίνες | Άρδευση | Χώρους προσωπικού

Καθώς αξιολογείτε κάθε τομέα, θα πρέπει να θέτετε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- ✓ **Μειώσατε την κατανάλωση νερού από την τελευταία έκθεσή σας;**
Θα πρέπει να συγκρίνετε τα αρχεία σας και να δείξετε ποιες εξοικονομήσεις (αν υπάρχουν) έχουν γίνει. Θα πρέπει να προσπαθήσετε να προσδιορίσετε τι λειτούργησε καλά και τι όχι και να χρησιμοποιήσετε τα στοιχεία αυτά για να κάνετε συστάσεις για τα βήματα που θα πρέπει να λάβετε το επόμενο έτος.
- ✓ **Ποια είναι η συμβολή της κατανάλωσης νερού από τον κάθε τομέα στη συνολική χρήση νερού;**
Προσπαθήστε να είστε όσο το δυνατόν πιο ακριβείς σε ότι αφορά στους υπολογισμούς των λίτρων ή των κυβικών μέτρων (m³) και του κόστους για κάθε τομέα. Μερικές φορές θα πρέπει να κάνετε εκτιμήσεις και παραδοχές. Σκοπός αυτής της διαδικασίας είναι να εντοπίσετε σε ποιους τομείς θα πρέπει να εστιάσετε για να επιτευχθούν μειώσεις.
- ✓ **Τι μέτρα λαμβάνετε τώρα για να μειωθεί η κατανάλωση νερού;**
Θα πρέπει να καταγράψετε ό,τι κάνετε σήμερα για να ελέγξετε τη χρήση νερού σε κάθε τομέα και να προσπαθήσετε να αξιολογήσετε το πόσο καλά αποδίδει η κάθε σας ενέργεια.. Για παράδειγμα, οι περιοριστές ροής ή οι τακτικοί έλεγχοι για διαρροές στις σωληνώσεις.
- ✓ **Υπάρχουν τρόποι για περαιτέρω μείωση της κατανάλωσης νερού;**
Για παράδειγμα, χρησιμοποιείτε την πιο πρόσφατη τεχνολογία; Οι επισκέπτες και το προσωπικό ενημερώνονται για τρόπους μείωσης της χρήσης νερού; Ο εξοπλισμός συντηρείται σωστά;
- ✓ **Τι βραχυπρόθεσμες και τι μακροπρόθεσμες βελτιώσεις θα μπορούσατε να κάνετε;**
Αυτό θα σας βοηθήσει να προγραμματίσετε τις ενέργειές σας για περαιτέρω μειώσεις στην κατανάλωση νερού. Θα πρέπει να τις ομαδοποιήσετε σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες, μαζί με αυτές που είναι χαμηλού κόστους και εκείνες που απαιτούν μεγαλύτερες επενδύσεις. Για παράδειγμα, μια βραχυπρόθεσμη / χαμηλού κόστους βελτίωση θα μπορούσε να εφαρμοστεί άρδευση μόνο κατά τις νυχτερινές ώρες. Μία

μακροπρόθεσμη / υψηλότερης επένδυσης βελτίωση θα μπορούσε να είναι η εγκατάσταση ενός συστήματος ανακύκλωσης του γκρίζου νερού.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Travelife, Πρότυπο αναφορών κατανάλωσης νερού

Travelife, Συνοπτικοί Οδηγοί: Περιβαλλοντική Πολιτική, Καταγραφή Κατανάλωσης Νερού, Εσωτερικές Εκθέσεις Αειφορίας